

Justitiedepartementet

Yttrande över utkast till lagrådsremiss Skärpta regler för villkorlig frigivning

Ert diarienummer: Ju2025/01048

Förvaltningsrätten har granskat de ändringar som föreslås i lagrådsremissen och som inte behandlats i den utredning som föregått remissen, SOU 2024:48. Granskningen har skett med utgångspunkt i domstolens verksamhetsområde och förvaltningsrätten har följande synpunkter.

Villkorlig frigivning

Förslaget i avsnitt 5.1 om att avtjänad kvotdel ska höjas från två tredjedelar till tre fjärdedelar innan villkorlig frigivning kan bli aktuell, med stegvis införande, innebär sannolikt en målökning för de allmänna förvaltningsdomstolarna. Längre vistelser på anstalter kan leda till fler beslut avseende ansökningar från de intagna, exempelvis avseende besökstillstånd och permissioner, och även en risk för att ärenden till följd av incidenter och misskötsamhet kan öka, vilket i sin tur kan leda till fler beslut om varning eller uppskjuten villkorlig frigivning. Beslut som sedan kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. De konsekvenser som detta förslag kan få för förvaltningsdomstolarna har inte belysts särskilt i konsekvensanalysen.

Uppskjuten villkorlig frigivning

De föreslagna ändringarna i avsnitten 6.1 och 6.2, dvs. att det ska vara tillräckligt att det finns skäl för att skjuta upp villkorlig frigivning och att den villkorliga frigivningen ska skjutas upp vid risk för återfall i allvarlig brottslighet, förväntas leda till en målökning för förvaltningsdomstolarna. Konsekvensanalysen i denna del är mycket allmänt hållen. Det saknas en närmare analys av hur stor målökning de föreslagna förändringarna kan antas leda till och vilken påverkan de kan få för förvaltningsdomstolarnas verksamhet.

En särskild fråga, som inte belysts när det gäller uppskjuten villkorlig frigivning vid risk för återfall i allvarligt brott, är konsekvenser för förvaltningsdomstolarna med koppling till forumfrågan. Det framgår av remissen att Kriminalvården ska fatta beslut i frågan. Beslut som sedan

kommer att kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Däremot finns det inga uttalanden i remissen som ger vägledning gällande om Kriminalvårdens beslutsfattande när det gäller uppskjuten villkorlig frigivning i sådana situationer kommer att koncentreras eller spridas inom myndigheten. Därmed är det oklart om det blir en eller flera förvaltningsrätter som kommer att handlägga överklaganden av sådana beslut.

Förslagen saknar konsekvensanalyser

Förvaltningsrätten konstaterar sammanfattningsvis att den analys som finns i utkastet till lagrådsremiss är allmänt hållen och i vissa delar även saknar en analys av hur de nämnda förslagen påverkar de allmänna förvaltningsdomstolarna. Förvaltningsrätten anser att det bör göras en fördjupad konsekvens- och kostnadsanalys avseende föreslagens effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna i den fortsatta beredningen.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Susanne Bagge. Mikael Green har varit föredragande.

Susanne Bagge

Dokumentet är elektroniskt undertecknat.